

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.21.164/2016/3. szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Tenke Anna ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű és **II.rendű felperes neve** ugyanottani lakos II. rendű felpereseknek – a dr. Jakab Tamás ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2016. május 9. napján kelt 5.P.20.289/2016/2. számú ítélete ellen a felperesek részéről 3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az I. rendű felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) forint másodfokú eljárási költséget, és az államnak – külön felhívásra – 1.855.000,- (Egymilliónyolcszázötvenötezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A **Svájcban** élő felperesek 2009. óta házastársak. 2005. április 19-én az **(X)-es** főúton személygépkocsi vezetőjeként, illetőleg utasaként – véletlenül – közlekedési balesetet szenvedtek. A balesetet okozó gépjármű üzemeltetője az alperesnél rendelkezett kötelező gépjármű felelősségbiztosítással. A káresemény időpontjában a II. rendű felperes 18 hetes terhes volt, utóbb egészséges gyermeke született. A baleset következtében az I. rendű felperes enyhe fokú agyrázkódást, a hajas fejbőr és a bal könyökcúcs zúzott sérülését, a baloldali VII-X. bordák törését, baloldali combnyaktörést, a baloldali combcsont testének törését és baloldali lábszártörést szenvedett el. Elsődleges ellátása során combcsonttörését gammaszeggel, lábszártörését reteszelt velőűrszeggel rögzítették. A hajas fejbőr és a bal könyök sérülését összevarrták. 2005 októberében eltávolították az állítócsavart, ún. dinamizálás történt. A radiológiai felvételen elhúzódó callusképződés volt látható. 2006 áprilisában a gammaszeg combcsontfejet rögzítő részének kiszakadása miatt a fém anyagot eltávolították. Ezt követően az I. rendű felperesnél csökkentett terhelés mellett is bal csípőtáji fájdalom, roppanás jelentkezett. A röntgenfelvétel a baloldali combnyak állízület-képződését és combcsont fejének elhalását igazolta, ezért 2006 októberében totális csípőízületi protézist ültettek be, ami a combcsonttest törését jól rögzítette. A lábszártörésbe helyezett velőűrszeget, illetve rögzítő csavarokat 2007 szeptemberében távolították el, azóta az I. rendű felperes mozgásszervi állapota hol javuló, hol rosszabbodó tendenciát mutat. Szinte egész időszak alatt szükségszerűen használt hónaljmankót.

A korábban aktív, rendszeres sporttevékenységet végző I. rendű felperes testi egészségkárosodása pszichés állapotára is kedvezőtlenül hatott, szabadidős tevékenységei beszűkültek, csakúgy, mint esetleges – saját, fizikai tevékenységgel nem járó vállalkozásán kívüli – munkavállalási lehetőségei. Tartós állást, járást, guggolást igénylő munkakört betölteni nem tud.

A sérülések nyomán maradandó fogyatékoság alakult ki az I. rendű felperesnél: a baloldali csípőprotetizálást szükségessé tevő fejelhalás és combnyak álízület-képződés, a bal alsó végtag mintegy 2 cm-es rövidülése, valamint a bal alsó végtag izomzatának tartós sorvadása. Állapotában jelentős javulás nem várható. A végtagrövidülés végállapot, a csípőízületi protézis beültetése megfelelő. Jelenleg segédeszközt nem használ.

A balesettel összefüggésben 52%-os össz-szervezeti egészségkárosodást szenvedett el.

A II. rendű alperes a baleset következtében arcborének többszörösen kiterjedt repesztett, illetve hasított sebzését, arczúzódást, valamint a baloldali farpofa területén szúrt jellegű bőrfolytonosság-megszakadást szenvedett. Az arcon megmaradt vékony hegvonalak és a farpofa alatti hegesezés esztétikai károsodásként jelentkezik, ezek plasztikai műtéttel jelentősen nem enyhíthetők, ám a hegek nem torzító jellegűek.

Az I. rendű felperes által vezetett személygépkocsi (**személy neve**) tulajdonában állt, akinek biztosítása alapján az **svájci** székhelyű biztosító a kárt megtérítette, az alperes a felelősségbiztosítás alapján helyt állt. A pert megelőző eljárásban az alperes a felperes részére kártérítésként jövedelemvesztés címén 2007. november 21-től 2009. december 31-ig 11.807,19 CHF-et, háztartási kiegészítő költségeként ugyanezen időszakra 5.573,33 CHF-et, a dologi károk közül 250 CHF ruhakárt, 1500 CHF utazási költséget, továbbá nem vagyoni kártérítésként 21.000 CHF-et, valamint 1.026,41 CHF késedelmi kamatot fizetett meg.

A balesetet megelőzően az I. rendű felperes a (**cég neve**) tagja volt, melynek alkalmazásában 2005. évben havonta 4000 CHF munkabérben részesült.

Az I. rendű felperes keresetében 22.929 CHF egyösszegű lejárt járadék és dologi kár, 22.000 CHF nem vagyoni kár, 2010. január 1-től kezdődően havonta 400 CHF keresetpótló járadék, valamint 2011. január 1-től havonta 500 CHF háztartási kiegészítő költségpótló járadék megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Elfogadta a már megfizetett kárelőlegek beszámítását. Előadta, 2005. május 1. és 2009. december 31. között nettó bére 87%-ának megfelelő 200.497,30 CHF-ben részesült a (**biztosító neve**) Biztosítótól, míg az alperes 2007 novemberétől havonta 400 CHF járadékot térített, melyre figyelemmel 4.765,5 CHF kára merült fel az elmaradt munkabér kapcsán. Utalt arra, hogy a háztartási kiegészítő költségeként az alperes az általa igényelt 500 CHF járadék helyett 220 CHF-et folyósított. Dologi kára a gépkocsi felújítási és gumiköltsége, a kutyája szükségképpen elaltatásából származó kára, melyet a kiképzés költségében jelölt meg, a baleset során elvesztett briliánsgyűrű értéke, egy pár fülbevaló, egy karóra javítási költsége, valamint a mobiltelefon és a megrongálódott ruhaneműk értékéből tevődik össze. Állította, gyógykezelésre többször kellett Magyarországra utaznia.

A II. rendű felperes 2005. május 1-től 2007. december 31-ig havi 500 CHF ápolási költség, mint járadék megfizetésére kérte az alperes kötelezését, összesen 16.000 CHF összegben. Nem vagyoni kártérítésként 10.000 CHF-et igényelt, melyet az arcán lévő sérülések következtében elszenvedett hátrányokra alapított.

Mindketten kérték figyelembe venni a **svájci** jogi képviselőjükkel felmerült ügyvédi munkadíjat, valamint a fordítási költségeket.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elévülési kifogást terjesztett elő a 2007. november 21. előtti időszakra vonatkozó járadékigény kapcsán. Hangsúlyozta, az I. rendű felperes egészségi állapota jelentősen javult, munkaképesség-csökkenése 40-45 %-os mértékű. A dologi károk körében utalt arra, a gépkocsi-tulajdonos kárát Casco biztosítása alapján a biztosító

megfizette, melynek regresszigénye folytán 45.000 CHF-et az alperes megtérített. Az I. rendű felperes járadékigényére vonatkozóan kiemelte, a munkabérekiesést és a háztartási kisegítő többletköltségét a 2009. december 31-ig, illetve a 2010. december 31-ig tartó időszakra megfizette és egyéb dologi kárt is rendezett.

Az elsőfokú bíróság az alapeljárásban meghozott 5.P.20.114/2010/38. számú ítéletével az I. rendű felperes részére 9.560 CHF, míg a II. rendű felperes részére 6.400 CHF és ezek 2005. április 19-től járó, a Svájci Nemzeti Bank által mindenkor meghatározott jegybanki alapkamatnak megfelelő késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A nem vagyoni kárigények körében a felpereseknek személyenként 6.400 CHF megfizetését tartotta indokoltnak. Alaptalannak találta a 2007. november 21-ét megelőző időszakra előterjesztett lejárt járadékkövetelést elévülés miatt. A dologi károk közül elutasította a gépkocsi sérülése kapcsán érvényesített követelést, mivel annak a káresemény időpontjában fennálló forgalmi értéke megtérült. A kutyakiképzés, a briliánsgyűrű és a mobiltelefon elvesztése folytán előterjesztett igényeket okozati összefüggés, illetőleg bizonyítottság hiányában utasította el. A fülbevalóban és az órában bekövetkezett kárt részben találta alaposnak, alaptalannak ítélte ugyanakkor az alperes által megtérített 250 CHF-et meghaladó ruhakárt. Az utazási költségek részbeni megtérítéséről rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek, valamint az alperes terjesztettek elő fellebbezést.

Az I. rendű felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását kérte akként, hogy az alperes fizessen meg számára további 15.600 CHF nem vagyoni kártérítést, továbbá dologi kárként a kutyakiképzéssel összefüggő 5.000 CHF, valamint 1500 CHF útiköltség megtérítését igényelte. Kérte ezen felül az alperest 2010. december 31. napjáig 10.556 CHF egyösszegű lejárt, valamint 2012. március 31. napjáig 7.500 CHF lejárt költségpótló járadék, továbbá 2012. április 1. napjától kezdődően havi 500 CHF költségpótló járadék megfizetésére kötelezni. Keresetpótló járadék címén 2010. június 1-től havi 400 CHF megtérítését igényelte azzal, hogy a lejárt egyösszegű járadék 2012. március 31. napjáig 10.800 CHF.

A II. rendű felperes módosított fellebbezése arra irányult, hogy az alperes fizessen meg számára további 3.600 CHF nem vagyoni kártérítést.

Mindkét felperes 2005. április 19. napjától a kifizetésig, a magyar jegybanki alapkamat alapulvételével járó kamat megtérítését igényelte és mellőzni kérte perköltségben, valamint illetékben történt marasztalásukat.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részben és akként történő megváltoztatását indítványozta, hogy az ítélet tábla mellőzze a svájci jogi képviselő peren kívüli tevékenységével kapcsolatos 475, illetve 337 CHF viselésére kötelezését, az I. rendű felperes javára megfizetett 1.026,41 CHF késedelmi kamatot pedig a marasztalás összegébe számítsa be. Kérte a II. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés 400.000,- Ft-ra és járulékaira történő leszállítását, továbbá a felperesek pervesztességük arányában történő perköltség fizetésre kötelezését.

A Szegedi Ítélet tábla Pf.III.20.667/2011/5. számú részítéletében és végzésében az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezései közül helyben hagyta a nem vagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére kötelező rendelkezéseket, ugyanakkor a vagyoni kártérítés tekintetében azt hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a körben újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította. Indokolásában megállapította, a járadékigényre vonatkozó fellebbezési kifogások a döntéshez nélkülözhetetlen tények hiányában nem bírálhatók

felül, így vizsgálni kell, hogy a **(biztosító neve)** biztosító milyen ellátást folyósított az I. rendű felperesnek 2010. január 1-től, munkabér-kiesés vagy egyéb jogcímen részesül-e ellátásban, illetve ha már nem, vagy csökkent összegben folyósít a biztosító, ennek mi az oka. Előírta annak vizsgálatát, hogy az I. rendű felperes kárenyhítési kötelezettségének mennyiben és miként tesz eleget, miután nem fizikai munkakörben foglalkoztatható.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg az I. rendű felperesnek 2007. november 21. és 2013. október 16. között lejárt 71.897,81 CHF járadékot, valamint ennek 2010. október 1-től a **Svájci** Nemzeti Bank által mindenkor meghatározott jegybanki alapkamat mértékének megfelelő kamatát, továbbá 2013. november 1-től havi 400 CHF keresetpótló járadékot. Ezen túl kötelezte 2007. november 21. és 2013. október 26. között lejárt 27.452 CHF költségpótló járadék és ennek 2010. október 1-től járó késedelmi kamata, valamint 2013. november 1-től havi 500 CHF keresetpótló járadék megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A keresetkiesés körében osztotta az alperes azon védekezését, hogy a Ptk. 280. § (3) bekezdése szerint az I. rendű felperes nem követelheti a 2007. november 21-ét megelőző időszakban kiesett jövedelmét. A **svájci** adóhatóság I. rendű felperesre vonatkozó iratai alapján megállapította, hogy 2004. és 2005. évekre egyáltalán nem adott be adóbevallást, ezért bevételei és az azt terhelő adó mérlegeléssel kerültek megállapításra. Álláspontja szerint azonban a kártérítés nem alapulhat fikción, így elfogadta az I. rendű felperes korábbi munkáltatójának igazolását, amit alátámaszt az ágazati minimálbérekre vonatkozó kollektív szerződés, valamint a **svájci** biztosító nyugdíj megállapításáról szóló határozata. A megtérült kieső jövedelem meghatározása során a **svájci** adóhatóság által megküldött okiratokból indult ki, szükségtelennek tartotta a tényleges jövedelemhez kapcsolódó kedvezmények és adótételek vizsgálatát. Kifejtette, az I. rendű felperes elmaradt jövedelmét 2011. december 31-ig igazolta, ezért ennek megfelelően határozta meg – egyéb adatok hiányában – az ezt követő időre annak mértékét. Ehhez igazodva dolgozta ki a **(biztosító neve)** biztosítótól megtérült jövedelmet is 2012. április 30. napjával bezárólag. Az okirat havi 3.477 CHF rokkantsági nyugdíj megtérülését igazolja. Az ítélelhozatalig lejárt 85.536 CHF-ből levonta az alperes által önként teljesített 11.807,19 CHF-et, valamint a 2011-ben nem önálló kereső tevékenységből származó 1831 CHF jövedelmet az adóhatóság határozatának melléklete szerint. Megállapította, az I. rendű felperes elmaradt jövedelme így az ítélelhozatalig 71.897,81 CHF, melynek megtérítésére kötelezte az alperest.

Megilleti továbbá a jövőben lejáró, kereseti kérelem szerinti havi 400 CHF járadék, mivel a havi 4.900 CHF elmaradt jövedelem és a 3.477 CHF rokkantsági nyugdíj közötti különbség ezt lényegesen meghaladja, a bíróság azonban a kereseti kérelmen nem terjeszkedhet túl. A csatolt orvosi iratok, orvosszakértői vélemények, valamint az I. rendű felperes személyes előadása alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy egészségkárosodása a bizonyos fokú javulás ellenére is olyan mértékű, amely kizárja, hogy akár korábbi munkakörében, akár máshol fizikai munkát végezzen, hiszen lábait terhelni nem tudja, részben a sérüléssel összefüggésben nála további kopásos jellegű elváltozások is jelentkeztek, tehát kizárólag ülőmunkát tudna végezni. Mivel azonban iskolázatlan, idegen nyelveket nem beszél, a számítógéphez nem ért, ilyen jellegű munkakörben a baleset előtt sem lehetett volna foglalkoztatni. Mindezek következtében arra az álláspontra helyezkedett, hogy az I. rendű felperes kárenyhítési kötelezettségét nem mulasztotta el.

A dologi károk körében továbbra is alaptalannak találta a kutyakiképzés költségének megtérítésre irányuló igényt. Az utazási költségek tekintetében megállapította, hogy az I. rendű felperest nem illeti meg a visszautazás költsége, miután azt az utat a baleset elmaradása esetén is megtette volna, azonban elfogadta a hazaszállításával felmerült 1500 CHF költséget. Levonta viszont az odaútra felhasznált üzemanyag díját, amely mindenképpen felmerült volna, és az így fennmaradó 1295 CHF megfizetésére kötelezte az alperest. Álláspontja szerint ugyanakkor nem tarthat igényt az I. rendű felperes a további magyarországi utazások kapcsán felmerült tételekre, mert hazájában is

részesülhetett volna – az általa fizetett egészségbiztosítás alapján – magas színvonalú egészségügyi ellátásban. Figyelembe vette az elsőfokú bíróság a döntés során azt is, hogy a felperesek magyarországi utazását nem csak az I. rendű felperes gyógykezelése, hanem a családi kapcsolatok ápolása is indokolta. Mindezek alapján összesen 2560 CHF utazási költség felmerülését találta bizonyítottnak a balesettel összefüggésben, melyből az alperes önkéntes teljesítését, 1500 CHF-et levonva 1060 CHF követelést ítélt alaposnak.

Elutasította azonban a háztartási kisegítő költségeinek megtérítésére irányuló követelést. Ezzel összefüggésben kiemelte, az I. rendű felperes az alapeljárásban maga adta elő, hogy ténylegesen háztartási kisegítőt nem alkalmaztak, a II. rendű felperes végzett minden munkát. Az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy az I. rendű felperes az alsó végtagok terhelését igénylő munkákat elvégezni nem képes, azonban a háztartási munkákban jelentős mértékben a baleset előtt sem vett részt, így nem volt olyan számottevő munka, amely azért hárult volna a II. rendű felperesre, mert azt az I. rendű felperes a balesetből kifolyólag már nem tudta elvégezni.

Alaptalannak találta a II. rendű felperes járadékigényét is. E körben értékelte azon nyilatkozatát, miszerint **Svájcban** munkaviszonyt létesíteni nem kívánt. Ebből azt a következtetést vonta le, a felperesek a háztartási munkát úgy osztották meg, hogy a II. rendű felperesre eleve több munka hárult. Mérlegelte azonban, hogy a II. rendű felperes az I. rendű felperes javára kétségtelenül nyújtott többlétszolgáltatásokat az ápolás során, melyek meghaladják a családjogi kötelékre tekintettel elvárható támogatás mértékét, ezért nem találta eltúlzottnak az I. rendű felperes által ezen a címen előterjesztett 500 CHF kárigényt, amelybe beszámította az alperes részéről 2010. december 31-ig teljesített havi 280 CHF-et. Ennek megfelelően 2007. november 21-től mindösszesen 27.452,4 CHF a lejárt költségpótló járadék összege. A jövőre nézve a keresetnek megfelelően állapította meg a járadék összegét havi 500 CHF-ben.

A felperesek perköltségigényével kapcsolatosan kifejtette, a **svájci** jogi képviselő részére kifizetett 20.002 CHF ügyvédi költséget számlával nem igazolták, ezért az ügyben kifejtett ügyvédi munkával arányosan elszámolható összeget vette alapul, melyet mérlegeléssel 5.000 CHF-ben talált alaposnak. A felperesek a pert megelőzően gondoskodtak a német nyelvű iratok magyarra fordításáról, amely miatt – számlával igazoltan – 98.603,- Ft költségük merült fel, a megismételt eljárásban pedig 87.202,- Ft.

A Szegedi Ítéletábra a felperesek és az alperes fellebbezése alapján Pf.I.20.234/2014/3. számú kiegészített részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezései közül az alperest a lejárt és folyamatos járadékokban marasztaló rendelkezéseit – a teljes perköltségre, az állam által előlegezett költségre és a felmerült eljárási illetékre is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és ebben a körben ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta. Rámutatott, nem tisztázott, hogy az I. rendű felperes ténylegesen milyen összegű juttatásban részesül a **svájci (biztosító neve)** Biztosítótól, illetőleg más szerv folyósít-e számára **Svájcban** valamilyen ellátást. Előírta annak tisztázását a **svájci** biztosítótól származó információk alapján, hogy az általa közölt adatokat, illetőleg a későbbiekben a 2007. február 1. - 2012. szeptember 30.-ig terjedő időszakra megállapításra kerülő térítést követően marad-e fenn az I. rendű felperesnek kompenzálendő kárigénye. Szükségesnek tartotta továbbá a költségpótló járadék bizonyítását. Megállapította, hogy az ápolás időtartama, köre és mértéke orvosi szakkérdés, melyhez elsődlegesen tisztázni kell az I. rendű felperes rászorultságának mértékét, az ápolás, gondozás szükségképpen időtartamát, az aktuális egészségi állapothoz igazodó napi időszükségletet, továbbá hogy e tevékenységet – az így meghatározott mértékben – harmadik személy milyen díjazás mellett végezte volna el.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban 6. számú végzésével az I. rendű felperest részletesen tájékoztatta a hatályon kívül helyező végzésben foglaltak kapcsán őt terhelő bizonyításokról, a még szükséges nyilatkozatokról és felhívta mindezek teljesítésére 90, illetőleg 30 napos határidő tűzésével. Tájékoztatta egyben a mulasztás jogkövetkezményéről, arról, hogy a bizonyíthatatlanságot a terhére értékeli. A végzést a felperesi képviselő 2015. március 31-én vette át.

Az I. rendű felperes az ezt követően, 2015. szeptember 28-án megtartott tárgyaláson nyújtott be előkészítő iratot a maga által állított jövedelemvesztéséről, emellett csatolta a **(biztosító neve)** Biztosító német nyelvű, valamint a **(cég neve)** kimutatását. Miután a tárgyaláson a felek mindegyike ellentmondásosnak ítélte a csatolt bizonyítékot, az eljárás közös kérelmükre leszűnített.

A felperesek kérelmére folytatódó eljárásban az elsőfokú bíróság a korábbi felhívást fenntartotta, majd 2016. május 9-én meghozott ítéletével az I. rendű felperes keresetét elutasította. A Pp. 3. § (3) és (4) bekezdésére, valamint a 141. § (2) és (6) bekezdésére hivatkozással hangsúlyozta, a felperesek az őket terhelő bizonyításnak részletes felhívás ellenére nem tettek eleget a megadott határidő alatt. Ennek hiányában az I. rendű felperes járadékigénye teljes egészében alaptalan, hiszen így a bíróság sem az elmaradt jövedelemre, sem a máshonnan megtérült összegekre nem tud megalapozottan következtetni. Hasonlóképpen nem tartalmaz kellően alátámasztott és határozott nyilatkozatot az I. rendű felperes előadása a személyes segítség kapcsán érvényesített járadékról. Kifejtette, az I. rendű felperes által 2015. szeptember 28-án tárgyaláson csatolt nyilatkozat nem felel meg a bizonyításhoz szükséges követelményeknek. A per ezt követő – felek kérelmére megállapított – szünetelése után, a folytatódó eljárásban tartott tárgyalásról való távolmaradást úgy értékelte, hogy a felperesek az őket terhelő bizonyításnak a már teljesítettekén túl nem kívánnak eleget tenni. A pertárgyérték alapján, a pernyertesség – pervesztesség arányában állapította meg a perköltséget.

Az ítélet ellen előterjesztett fellebbezésükben a felperesek annak megváltoztatását és elsődlegesen a 2015. szeptember 27-én módosított, 2005. április 19-étől járó járadékra irányuló kereseti kérelmet, másodlagosan a 2007. november 21-től előterjesztett igény alapján kérték az alperes marasztalását. Kérték egyúttal perköltségben való marasztalásuk mellőzését a Pp. 81. § (2) bekezdésére hivatkozva. Részletes kimutatást készítettek az I. rendű felperes munkabérére és családi pótlékára vonatkozóan. Sérelmezték a **(biztosító neve)** biztosító bírósági megkeresésének elmulasztását. Jogorvoslati kérelmükhöz csatolták a **(cég neve)** kimutatását, valamint a **(biztosító neve)** biztosító német nyelvű táblázatát. A perköltség mellőzésére irányuló érvelésüket arra alapították, hogy nem vagyoni kártérítés iránti követelésüket a **svájci** életminőséghez mérten alakították, az ottani életszínvonal figyelembevételével pedig az nem tekinthető eltúlzottnak.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult. Véleménye az volt, a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság az ítélet táblája részítéletében foglalt utasításnak megfelelően hívta fel az I. rendű felperest kárának igazolására, amely bizonyítási kötelezettségének azonban sem a bíróság szabta határidőn belül, sem azt követően nem tett eleget, ezért került sor az elkésetten indítványozott bizonyítás mellőzésére és a kereset elutasítására. Továbbra sem tartotta egyértelműnek az I. rendű felperes fellebbezésében foglalt igényét, vitatta előterjesztett kimutatását. Hozzátette, felhívás ellenére nem csatolt olyan hivatalos igazolást, mely baleset előtti jövedelmét megnyugtató módon bizonyítaná. Megkérdőjelezte a fellebbezésben foglalt táblázatban szereplő összegek hitelességét is okirati bizonyítékok hiányában. Mindezek következtében bizonytalan az I. rendű felperes által igényelt kártérítés összezszerűsége, így okszerűen döntött az elsőfokú bíróság a kereset elutasításáról. Hangsúlyozta, a megállapított perköltség a per tartamára, a kifejtett képviseleti tevékenységre, valamint a pernyertesség – pervesztesség arányára figyelemmel helytálló.

A fellebbezés **alaptalan.**

A megismételt eljárásban kizárólag arra kellett bizonyítást lefolytatni, hogy a felperesek balesetükkel összefüggésben **svájci** biztosításuk folytán milyen összegű juttatásban részesültek, ennél fogva maradt-e fenn olyan kompenzálандó igényük, melyet az alperesnek – helytállási kötelezettsége folytán – meg kell fizetnie.

Az elsőfokú bíróság a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.234/2014/3. számú kiegészített részítéletében foglalt iránymutatásnak megfelelően, a Pp. 141. § (2) bekezdése szerint, 2015. március 24-én kelt és az I. rendű felperes jogi képviselője részére március 31-én kézbesített végzésével felhívta az I. rendű felperest nyilatkozata megtételére, a még szükséges bizonyításra, kellő időt biztosítva számára. Az ennek elteltét követően, 2015. szeptember 28-án megtartott tárgyaláson az I. rendű felperes benyújtott ugyan előkészítő iratot, ennek tartalma azonban részben ellentmondásos volt az alapperben korábban csatolt dokumentumokkal, emiatt mindezek tisztázása érdekében a peres felek az eljárás szünetelésében állapodtak meg. A felperesek 2016. március 25-én kérték az eljárás folytatását, ugyanakkor az elsőfokú bíróság korábbi felhívásában foglaltaknak továbbra sem tettek eleget, csupán ítélet elleni fellebbezésükhöz mellékeltek – ugyancsak német nyelvű – kimutatást, a felhívott bizonyítékok nélkül.

A Pp. 235. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására. A továbbiakban azonban a Pp. azt is tartalmazza, hogy a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell. Eszerint, ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével – a 141. § (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére – alapos ok nélkül késlekedik és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevétele nélkül határoz. A Pp. 235. § (1) bekezdése tehát nem korlátlanul teszi lehetővé a fellebbezési szakban az új bizonyítékokra hivatkozást.

E kötelezettségekkel összefüggésben a Pp. 3. § (3) bekezdése azt is tartalmazza, hogy a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésztettségének voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – a bizonyításra kötelezett felet terheli.

A polgári perek ésszerű időn belül történő befejezése, továbbá a peres eljárás indokolatlan, rosszhiszemű elhúzásának elkerülése érdekében – a Pp. idézett rendelkezéseinek célja szerint – a perekben a bíróság feladata nem a felek saját érdekeinek érvényesítése helyettük és esetlegesen akaratuk, de legalábbis nemtörődömségük ellenében, hanem a felek egyéni érdekérvényesítési lehetőségének biztosítása egy hatékony, semleges perrendben. A felelősen gondolkodó fél perbe vitt jogaival, igényével ugyan szabadon rendelkezik, az előterjesztett igény valamennyi releváns szempontot kimerítő érdemi elbírálására azonban csak akkor tarthat alappal igényt, ha az ahhoz szükséges, elengedhetetlen eljárási cselekményeket önként, megfelelő időn belül megteszi, végső esetben ez irányú kötelezettségét a bíróság felhívására teljesíti (hasonlóan BDT2000. 176.).

Jelen ügyben jogorvoslati kérelemhez mellékelte okiratok keltezéséből megállapítható, hogy azok jóval az elsőfokú ítélet meghozatala előtt keletkeztek, és a felperesek nem igazolták, hogy ezek – önhibájukon kívül – az érdemi döntés meghozatala után jutottak volna birtokukba, tudomásukra. Ezért úgy kell tekinteni, hogy ezek kellően gondos pervitel mellett már az elsőfokú eljárásban

előterjeszthetők lettek volna, arra az elsőfokú bíróság megfelelő határidőt is biztosított. Ezen túlmenően még a per szünetelése alatt is lehetősége lett volna a felpereseknek a szükséges bizonyítékok beszerzésére, azok – felhívásnak megfelelő – magyar nyelvre való fordítására. Miután a felperesek alapos ok nélkül késlekedtek a szükséges okiratok beszerzésével, benyújtásával, az elsőfokú bíróság okszerűen, idézett törvényi kötelezettségének megfelelően – melynek célja a perek elhúzóadásának megakadályozása (Pp. 2. § (1) bekezdés) – döntött a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdéseinek alkalmazásával a fennmaradó kereseti kérelem elutasításáról (hasonlóan: BDT2000. 177., BDT2000. 290., BH2002. 79., BH2003. 509.).

Az I. rendű felperes álláspontjától eltérően ugyanakkor az alapeljárásban csatolt okiratokat a korábban eljáró másodfokú bíróságok értékelték, ennek eredményeként vált szükségessé a bizonytalan tények tisztázása, az ezt alátámasztó hiteles kimutatások benyújtása megismételt eljárás keretében.

A fellebbezésben foglaltak kapcsán az ítéletábra szükségesnek tartja az alábbiak kiemelését:

Ahogy azt Pf.I.20.234/2014/3. számú kiegészített részítéletének indokolásában részletesen rögzítette, fellebbezés hiányában már az alapeljárásban jogerőre emelkedett a 2007. november 21. előtti időszakra érvényesített igényeket elévülés miatt elutasító rendelkezés, hiszen a Szegedi Ítéletábra Pf.III.20.667/2011/5. számú részítélete csak a fellebbezések keretei között bírálta felül az elsőfokú döntést. Erre figyelemmel a felperesek jelen jogorvoslati kérelmének az ezt megelőző időszakra vonatkozó érvei, a korábban keletkezett követelések érdemben már nem vizsgálhatók. Ugyancsak nem képezheti vizsgálat tárgyát a II. rendű felperes követelése, hiszen azt az ítéletábra most említett részítéletével ugyancsak jogerősen elbírálta. A fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai közti hatályon kívül helyezés esetében (Pp. 252. § (3) bekezdés) a félnek a jogorvoslati kérelemmel nem érintett, így jogerőre emelkedett igényei vonatkozásában akkor sem éled fel a fellebbezési joga, ha ismételt – ugyanilyen alapú – hatályon kívül helyezés történik. Ennek megfelelően a megismételt eljárásban e körben a bíróság nem folytathat le további bizonyítást, következésképpen az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésben a jogerős döntést a fél már nem kifogásolhatja.

A jelen másodfokú eljárás alapját képező megismételt elsőfokú eljárásban így kizárólag az I. rendű felperes lejárt és folyamatos járadékokra vonatkozó igényéről kellett az elsőfokú bíróságnak döntenie, melynek megfelelően adekvát tájékoztatást, felhívást adott ki az I. rendű felperes bizonyítási kötelezettségére vonatkozóan, aminek viszont nem tett eleget.

Tény, hogy a bíróságnak a Pp. 6. §-a alapján biztosítania kell a fél számára anyanyelve használatát, vagyis az idegen nyelven benyújtott iratok lefordítását, ez azonban nem terjed ki az elkésetten előterjesztett, a Pp. 235. § (1) bekezdés alapján figyelembe egyébként nem vehető bizonyítékokra, hiszen az csak a költségek felesleges emelkedését eredményezné. Ennélfogva téves a felperesek ezzel összefüggő irányú kifogása.

Megjegyzni továbbá az ítéletábra, hogy a felperesek jogorvoslati kérelme részben értelmezhetetlen volt, hiszen az elsőfokú bíróság ítélete sem a Ptk. 280. §-ára, sem 360. §-ára nem tartalmazott utalást.

Alapvetően bizonyult a fellebbezés a perköltség tekintetében is. A Pp. 81. § (2) bekezdése alkalmazásának abban az esetben van helye, ha a per kártérítésre irányul vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek megállapítása bírói mérlegeléstől függ. Az elsőfokú bíróság most felülbírált ítéletében nem mérlegelte a kártérítési összeget, hanem a felperesek bizonyítási kötelezettségének nemteljesítése folytán döntött a korábban, még jogerősen el nem bírált kereset elutasításáról. A

meghatározott összeg pedig arányban áll a pertartammal, a jelentős pertárgyértékkel, a pernyertesség-pervesztesség arányával és a kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel is. Az nem volt vitás, hogy a perben a magyar jog szabályait kellett alkalmazni, ezért a perköltség számításának is ez az alapja, vagyis nem értékelhetők a **svájci** életszínvonalhoz igazodó igények (hasonlóan: eBDT2009. 2109.).

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az I. rendű felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseletével összefüggő költségének viselésére, melynek mértékét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, valamint (5) és (6) bekezdése alapján a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapította meg.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének, valamint 15. § (1) bekezdésének figyelembe vételével rendelkezett.

Szeged, 2017. január 27.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró